

ОСНОВНИ ЧИТАЛИЩНИ ДЕЙНОСТИ И РАЗВИТИЕТО ИМ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Годишната програма за развитие на читалищната дейност е разработена на основание чл.26а, ал.1 от Закона за народните читалища¹ по предложение на председателя на читалището в с. Белозем за дейността им през 2023 година. Тази програма обобщава най-важните моменти в работата на читалището през настоящата година, приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за укрепване, модернизирание и развитие в общодостъпно място за местната общност. Ще се работи за създаване на условия за превръщаните им в информационно-образователни центрове и утвърждаване ценностите на гражданското общество. За реализирането на най-важните дейности от културните им планове, включени в Програмата са предвидени финансови средства, заложи в общинския бюджет за 2023 г. Приоритетите над който ще се съсредоточим, са заложи след направения анализ и обобщения за дейността на читалищата през изминалата 2022 г. Така Програмата ще подпомогне годишното им планиране и финансиране за устойчиво развитие на читалищната дейност.

II. Стратегически цели и задачи

Читалищата са първите културни институти в България, създадени още преди Освобождението. Те са изконни носители на българския дух и култура през вековете. Народните читалища носят в себе си нематериалното културно наследство, традиции,

образование, възпитание и благотворителност, които са в основата на тяхната дейност в полза на обществото. Тяхната задача е да откликват на нуждите на местното население (като приоритетно да работят с и за подрастващото поколение), да участват активно в обществения живот и да бъдат притегателни културно-образователни и информационни центрове.

Програмата определя насоките за развитие на читалищната дейност през 2023 г. Ще се провежда културна политика насочена към укрепване и модернизирание на традиционните културни организации-читалищата. С примера си за съхранение и развитие на българските културни ценности, взаимовръзката с миналото и традициите, образованието, информационните технологии и работата в подкрепа на обществото читалищата се стремят да отговорят на предизвикателствата на съвременното развитие.

Стратегическите цели на читалището в с. Белозем са да задоволяват потребностите на населението свързани с културните, информационни, социални и граждански функции.

- развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в населеното място;
- запазване на националните и местни традиции и обичаите от регион;
- разширяване на знанията на местното население и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
- възпитаване и утвърждаване на национално самосъзнание;
- осигуряване на достъп до информация.

За постигане на тези цели, съгласно ЗНЧ² читалищата са обвързани с дейности като:

1. Уреждане и поддържане на библиотеки и читални;
 2. Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество и стимулиране на млади таланти;
 3. Организиране на школи, клубове, празненства, чествания, концерти и други дейности, насочени към
-

местната общност. Подпомагане на местните инициативи;

4. Събиране и разпространяване на знания за родния край;
5. Създаване и съхраняване на етнографски и музейни сбирки;
6. Предоставяне на компютърни и интернет услуги;
7. Извършване на допълнителни дейности подпомагащи изпълнението на основните функции на читалищата-разработване на проекти.

От съществено значение е нуждата от реализирането на читалищата не само като духовни, но и като съвременни информационни центрове. Те са й места за комуникация, знания и културна дейност, която ще подпомогне за формирането на активна читалищна мрежа, която ще съдейства за приобщаването на населението от различните възрасти и превръщането на тези средища в привлекателно място за хората.

III. Основни дейности

1. Библиотечна дейност

Библиотечната дейност е една от основните функции на читалището. В библиотеките се събират, обработват, организират, съхраняват и предоставят за обществено ползване библиотечни и информационни услуги за населението. Те осигуряват свободен достъп за своите читатели, като библиотекарите обръщат внимание за привличането на нови читатели сред младите хора, за създаване на трайни навици за четене и получаване на знания и умения. В рамките на тези дейности с помощта на различни методи и форми на работа (уреждане на кътове с литература, срещи с ученици, литературни четения и др.) се създават условия за пълноценно използване на библиотечния фонд. С навлизането на информационните технологии компютрите стават все по-необходими в ежедневната им работа. Достъпът до информация, знания, комуникация и учене през целия живот се налага в последно време с предоставянето на компютърни и интернет услуги.

Основните задачи и усилия са насочени към:

- превръщането и утвърждаването на библиотеките в информационно – образователни центрове за хората от различните възрасти;

- попълване и обогатяване на библиотечните фондове с нови и интересни заглавия от различно области на знанието;

- участие в проекти на Министерството на културата за попълване на книжния фонд по програма „Българските библиотеки, съвременни центрове за четене и информираност“ и др. сходни програми. Подпомагане на читалищата в правилното разработване на проекти-консултации, подкрепа и предоставяне на компютри в информационно-образователния център за попълване на проектна документация;

- популяризиране на книгата и четенето на хартиен носител, включване на библиотеката в седмицата на детската книга и изкуствата за деца, разширяване на инициативата „Маратон на четенето“ в кампания „Голямото четене“.

Но има какво още да се желае в това направление. Липсата на достатъчно техника спъва дейността на библиотеката, въпреки желанието на служителите. Необходимо е и обновяването и обогатяването на библиотечните фондове и по-задълбочената работа с читателите.

Важна цел за в бъдеще е разширяване обхвата на работа в посока библиотечна дейност в обществено-значими сфери като информационно-консултантската.

2. Развитие на любителското художествено творчество

Традиционно силно присъствие в селото има фолклорното певческо изкуство, като след него се нарежда танцовото изкуство. Счита се, че Тракия е основната фолклорна област в България. За областта е характерно едногласното пеене, като предимно пеят жените. Всички читалища в общината имат утвърдени културни традиции в това направление.

Ежегодните културни прояви - традиционните събори и празници поддържат духовния живот в Белозем. Читалищата са едни от най-активните културни организации, поддържащи постоянни форми за развитие на знания и творчески умения, тясно свързани с неформалното образование. Разкритите кръжоци, клубове по интереси, състави и др. форми на култура са

достъпни за културна и социална интеграция на различни групи от общността. Те са най-масовата група от хора, които оказват помощ за развитието на творческия потенциал и за съхраняване на културата. Отчитайки демографската характеристика на района, особено важно е читалището и неговото ръководство да провокират активното включване на младите хора в любителските състави, което ще допринесе за издигане на тяхното образование.

Важно е и да се отдели голямо внимание на нематериалното културно наследство. В тази връзка читалищата да продължат да се ангажират в запазване на традициите и обичаите, в провеждане на утвърдените празници и прояви, където читалищата са незаменими. Опазването на нематериалното наследство (песни, танци, поговорки, мелодии, фотоси, материали) изисква постоянство и много труд за издирване и защита на носителите на съответните знания и умения, с цел да се насърчи тяхното участие в процеса на приемственост, запазване и популяризиране историята на родния край. Местното читалище трябва да бъде една от най-активните страни, допринасяща съществено за съхраняването на образците на нематериалното културно наследство и съпътстващите алтернативни услуги и атракции.

Усилията им да бъдат насочени и в разкриване на нови форми за откриване и изява на творческите заложи у децата и възрастните, чрез участието им в читалищни състави - вокални групи, танцови състави, групи за изворен фолклор, групи за стари градски песни и др. Участниците в любителските художествени състави, идващи напълно доброволно задоволяват определени свои потребности. Но техните художествени изяви на сцената са важна част при формирането на културното пространство в обществото.

Насърчаването и стимулирането на творческото многообразие на формите и индивидуалните изпълнители да става чрез конкурси, изложби, събори-надпявания и обявяване на спечелените награди от тях. Особено внимание да се отдели за подпомагане обучението и развитието на млади таланти. Не случайно групите за автентични песни имат много награди, които са получили за упорития си труд и желание за популяризиране на българските традиции и идентичност.

Важно място в културния живот заемат утвърдените културни традиции и обменът на културни продукти и идеи. Ежегодни културни прояви и традиционни празници спомагат за изява на постоянно действащите групи и индивидуални изпълнители, за приемствеността между поколенията, обмяна на добри практики, тъй като те са предназначени за всяка възрастова група и се проявява във всички сфери на изкуството.

Активното участие на любителските състави и индивидуални изпълнители във фестивали, конкурси, събори са критерий за добре свършена работа, за приобщаване на талантите и тяхната реализация и насърчаване на техния труд. Така програмата става по-разнообразява, изискваща минимални финансови ресурси.

3. Културно - масова работа

Основните дейности, които читалищата извършват са обвързани с планове за работа-библиотечна, читалищна, образователна, информационна, културна, художествено-творческа. А поддържането на ежегодните културни календари с интересни мероприятия изисква много усилия и ресурси, но е препоръчително и желателно (които не само да станат широко достояние на местната общественост) но и да я привлекат като активен участник в нея.

Създаването на културните календари с разнообразни мероприятия спомага за привличане на малки и големи хора от общността. Затова в културния календар на читалището за 2022 г. бяха включени инициативи и прояви, чийто организатори и участници са самите читалищата, както и прояви, в които Общината се явява като партньор.

Най значими и интересни са: Трифон Зарезан, Лазаров ден, Великденска седянка, Фестивала на белия щъркел, 24 май-Деня на българската просвета и култура, събор „Родова среща”, Коледните и Новогодишни празници и др.

IV. Дейности по програмата за 2023 г.

№	ДАТА, МЕСЕЦ	МЕРОПРИЯТИЕ
1	6 януари	<ul style="list-style-type: none"> • 175 г. от рождението на Христо Ботев – български национален герой, революционер, поет и публицист /1848–1876/. Презентация
2	13 януари	<ul style="list-style-type: none"> • . 160 г. от рождението на Алеко Константинов – български писател, общественик и основоположник на организираното туристическо движение в България, сатирик и пътеписец /1863–1897/. Литературно четене
3	21 януари	Бабинден
4	14 февруари	Трифон Зарезан
5	19 февруари	Презентация за живота и делото на Васил Левски
6	28 февруари	<ul style="list-style-type: none"> • 115 г. от рождението на Емилиян Станев – български писател /1907–1979/. Среща с поет
7	февруари	Творческа работилница за изработване на мартенички
8	1 март	Ден на самодееца
9	3 март	Национален празник на Република България (тържество)

10	20 март	Концерт в памет на Иван Михов
11	21 март	Световен ден на поезията – среща с поет
12	22 март	Първа пролет
13	8 април	Лазаруване
14	17 април	Великденска седянка в парка на белия щъркел
15	22 април	Ден на земята – засаждане на дръвчета
16	29 април	<ul style="list-style-type: none"> • 130 г. от рождението на Елисавета Багряна – българска поетеса, автор на детски книги и преводач /1893–1991/. Литературно четене
17	11 април	<ul style="list-style-type: none"> • 165 г. от първото честване на празника на светите братя Кирил и Методий. През 1858 г. е отбелязан в Пловдив с тържествена служба в църквата "Света Богородица", а след това учителят Йоаким Груев произнася вълнуващо слово за живота и делото на Кирил и Методий /1858/.
18	20-24 май	Дни на културата
19	май	XV Фестивал на Белия щъркел
20	1 ЮНИ	Ден на детето – забавни игри

21	2 юни	Ден на Ботев и загиналите за национално освобождение на България
22	2-27 юли	Лятна занималня за ученици до V клас
23	август	Рок фест
24	август	Международен младежки християнски фестивал
25	6 септември	136 години от Съединението на Княжество България и Източна Румелия
26	17 септември	<ul style="list-style-type: none"> • 125 г. от рождението на Христо Смирненски – български поет, сатирик, журналист, основна тема в творчеството му е социалната несправедливост, ярък представител на авангардизма в българската литература /1898–1923/.
27	22 септември	<ul style="list-style-type: none"> • 115 г. от провъзгласяването на Независимостта на България, с което страната ни отхвърля васалната си зависимост от Османската империя, наложена от Берлинския договор /1908/.
28	1 октомври	Международен ден на музиката (концерт)
29	1 ноември	Деня на народните будители – Общобългарски празник, ознаменуващ делото на българските просветители, книжовници и революционери /31 октомври 1922/.

30	21 ноември	Ден на християнското семейство /Конкурс/
31	25 декември	Коледуване и Коледен концерт